

kisvárdai lapok

XXX. évfolyam 1. szám – 2018. június 23. szombat

Dióhéjban

„Ismerjük a példabeszédet az öregemberről, aki ha kimegy a szőlőbe, talál egy diót, elülteti. Ő tudja, hogy neki nem fog teremni, majd csak az unokái szedik le a gyümölcsét, de telepít azért. A vérében van. A szőlőkiverés, amelyre mind a szegényebb, mind a gazdagabb parasztok mintegy járványszerűen készülődnek, természetellenes jelenség” – fogalmazott a szociográfus-író Mocsár Gábor, a magyar mezőgazdaság szovjetesítésének vészkorában, amikor a szőlőkultúra kóbor specialistái parancsuralmi helyzetbe kerültek, és a felső szakértelem rangjára emelhettké az ostobaságukat. Szabadkára, Újvidékre utazva most öröm látnom, mekkora kedvvel fáradoznak a kunsági gazdák az őshonos fajták újratelepítésén.

Három éve, a művészeti tanácsadói (válogatói) megbízatásom kezdetekor, a határon túl alkotó színházvezetőket éppen arra biztatta fel valaki, hogy verjék ki Kisvárdáról a fesztivált. A saját, őshonos fesztiváljukat. Néhány színházgazda nekibuzdult, másokat visszatartott a nosztalgia vagy a józanész, s ma nyugodtan jelenthetem: túljelentkezés volt a jubileumi XXX. Fesztiválra is. A magam dióját azonban elültettem, már a legelső munkanapomon.

Balogh Tibor

Alice - Korodi Janka (Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy)

Magyar
Színházak
xxx. kisvárdai
fesztiválja

Köszöntő

dr. Seszták Miklós, kormánybiztos, a fesztivál fővédnöke:

Tisztelt Fesztiválközönség! Kedves Színházkedvelők!

A színház egyidős az emberrel, hiszen mindig voltak olyanok, akik igyekeztek elvarázsolni, vagy megtanítani valamire másokat, s tették mindezt közösségben. Az igényes színház ma is ugyanezt jelenti: tükröt tart, gondolkodtatás szórakoztat, mindig értéket képvisel, mint az iskola. Nemzedékek nőnek fel rajta. Nagyon fontos közege a közönség, és az, hogy milyen szeretetet kap vissza a nézőktől, hiszen ettől függ, megtalálja-e az utat a szívünkhöz és lelkünkhöz. A színház a csodák világa is, mert itt bármivé válhat a játszó, és a színpadon bármi megtörténhet. Ha mindez megfelelően átjön a nézőtérre, akkor magunk is főszereplővé válhatunk, hiszen ráébredünk, hogy a történet rólunk is szól. És az is lehet, hogy egyszer majd minket mutatnak meg, a mi történeteinket játsszák el. Azt, ahogyan szerettünk és szeretünk élni.

Harminc évvel ezelőtt a határokon átívelő kulturális

összefogás igénye hívta életre a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválját. A szervezők elkötelezett munkájának köszönhetően a rendezvény az elmúlt évtizedek során a Kárpát-medence magyar színházi életének mind fontosabb eseményévé, a felvidéki, kárpátaljai, erdélyi, délvidéki és magyarországi társulatok seregszemléjévé vált. Szellemi-kulturális erőforrás, amely magába sűríti mindazon értékeket, amelyeket a határon innen és túlról érkező színházkedvelők fontosnak tartanak. A fesztivál kínálata az elmúlt évek során folyamatosan bővült, de az eredeti szándékhoz és a hagyományokhoz hű maradt. Magas színvonalú és közönségszerető fesztiválként egyszerre ad helyet komoly szakmai találkozásoknak és innovatív beszélgetéseknek. Az idelátogatók mindig azzal az élménnyel és érzéssel térnek haza, hogy jó itt lenni, megtapasztalni Kisvárdát és a kisvárdai vendégszeretetét.

A jubileumi alkalomra Kisvárdát

öt különleges helyszíne jelent találkozási pontot a színházkedvelőknek. Az idei program egybefogja mindazokat, akik a kezdetektől részesei az eseménynek, és azokat, akik a jövő fesztiváljainak fellépői lesznek.

Személyes élményként az elmúlt évi egyik előadásról mesélnék, az egeri Gárdonyi Géza Színház előadásában a La Mancha lovagját láthattam, címszerepben a mi kisvárdai születésű Nagy Lórinckal. Az előadás mondanivalója egyszerű: az életet nem olyannak kell elfogadni amilyen, hanem amilyen lehetne! La Mancha lovagjának szívbemarkoló története azt üzeni nekünk, hogy jobbat kell tenni a világot, és ezért kell élnünk, dolgozunk minden nap!

„Ami a szívből jön, a végtelenségből jön, s ami a végtelenségből jön, mindenkinek kincse.” - Gárdonyi Géza szavaival kívánok minden kedves résztvevőnek jó szórakozást, feledhetetlen élményeket!

Az első fesztivál képei

Köszöntő

Leleszi Tibor, polgármester:

A Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja a maga nemében történelmet író, egyedi kulturális varázssal és értékkel bíró emblematisz rendezvényt sorozat.

30 évvel ezelőtt, a kezdetek-kezdetén fellobbant egy láng, a művészeti összetartozás jegyében, mely küldetésorientált célja, hogy a magyar nyelv és kultúra határokon átívelő egyetemességét hirdesse. Úgy érzem, hogy ez az évenként megrendezésre kerülő színházi találkozó sokkal nagyobb jelentőséggel bír annál, mint csupán egyszerűen megismerni egymás előadásait.

Hiszem, hogy az együtt töltött napokban és órákban különös erő lakozik. A művészi tapasztalatcserék, az egymás felé irányuló meglátások és vélemények mind-mind a közös jövő építését szolgálják. Kell, hogy fogjuk egymás kezét! Kell, hogy hangsúlyozzuk az összetartozás fontosságát! Arany János a következőt írta: „Nekem áldott az a bölcső, mely magyarrá ringatott”. Igen, az a bölcső mely nemzeti összetar-

tozásunkat hangsúlyozza, s melynek mindannyian gyermekei vagyunk. Az a bölcső, melyben egy nyelv szól, és egy közös szív dobog!

Mondhatni, a kultúra örök, szent és sérthetetlen. Benne rejlik egy nemzet identitása. Benne rejlik egy élet mondani- valója, mely a történelem viharos évtizedei alatt sem tűnhetett el.

Úgy érzem, hogy a művészet magasba emelése és hirdetése az emberi mivoltunk megőrzésének alapja. Mert nem hiába van Himnuszunk, nem hiába vannak verseink, festményeink és színházunk. Mindezek a nemzeti fennmaradásunk alapkövei, amiből lelkileg és szellemileg táplálkozhatunk, s amely mint lenyomat, krónikásul szolgál a jövő nemzedékének.

Színházi fesztiválunk is, mint régi jó „futár”, viszi hírünket az egész világban: hogy van egy hely Kisvárdán, ahol az egy anyanyelvet beszélő, de mégis más-más vidékeken élő emberek, színtársulatok egyesülhetnek annak jegyében, hogy továbbadják és hirdessék a kultúra, a nyelv és az összetartozás fontosságát.

Tudnunk kell és szükséges kezét nyújtani a határokon túlra szakadt magyarságnak. Ami egykor egy kerek egész volt, habár a történelem vasfogai darabokra tépték, az akkor is minden egyes elemével egy egész marad. A széttörhetetlen és elszakíthatatlan egész! Ezért tartjuk fontosnak, hogy fesztiválunk mind magasabbra és magasabbra íveljen!

Ezért tartjuk fontosnak, hogy egy színpadon állva mutassunk példát és büszkén mondhassuk: Mi együtt, itthon vagyunk, és egy közösséget alkotunk!

Fesztiválkezdés: 1989 - Nemzetiségi szimpózium

„A színház nem gondolati kérdés”

Macska és színpad, inspiráció és igazság, rendezői hitvallás. A sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadása, a koncertszínház névvel ellátott, új műfajt teremtő, különleges zenés-vizuális hatásokkal dolgozó Alice kapcsán Bocsárdi László rendezővel beszélgettünk, aki a Magyar Színházak XXX. Kisvárdai Fesztiváljának díszvendége.

Ismerve életműved, a sok klasszikus után meghökkentő, mind darab-, műfaj- és eszközválasztásban is ez a fiatalos, friss hangnem amit megütöttél az Alice-ben. Létezhet, hogy amint Alice világában, úgy a Bocsárdiéban is visszafele halad az idő? Nevezhető ez a rendezés egy visszaszületésnek?

Nem tudom, mert nem tudom, mi következik ezután. Ha szerencsém van, megint olyan összefüggések jönnek, amikben természetesen adódik valami. Nem konstruálom én a karrieremet, hanem arra vágyom folyamatosan, hogy az inspiráció állapotában legyek, amikor dolgozom. Hogy bármikor tudjak egészen mást csinálni, mint amit azelőtt csináltam. Ha nem tudom magamat meglepni, akkor egy idő után az az érzésem, hogy megcsömörölök a színháztól.

Mi az, ami a színházcsinálásban kezdettől fogva, máig motivál?

Nekem annak idején az volt a kiindulási pontom, hogy úgy éreztem, amit a színpadon látok, az hamis. Hogy az előadások nagy része hazugság. Úgy is fogalmaztam meg: olyanoknak csinállok színházat, akik most nem járnak színházba, mert nem szeretik ami van. A rendezésen keresztül tulajdonképpen keresem az eszközöket, amellyel közvetíteni tudom személyes élményeimet egy szövegről, a világról. Az igazán érdemes és jó megoldások nem egy racionális boncolgatás után születnek meg, hanem hagyom magam átítatni a színészek, a zene energiája által, és akkor ott abban a forrongó állapotban jönnek

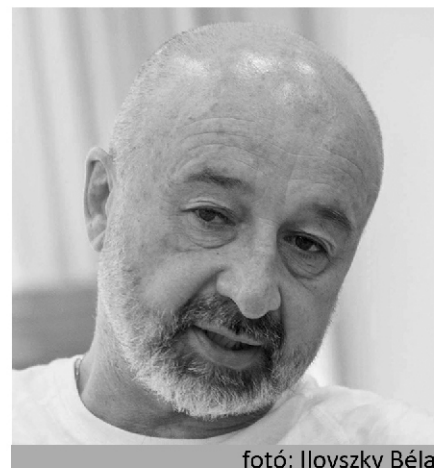
érzetek, mint egy álomban. Gondolattal nem lehet színházat csinálni. Teljesen az érzéseken keresztül működik és azokra is hat. Az ideális rendezői állapot tehát egy ilyen „figyelés a sötétből” című dolog, ezt érzem én most a legizgalmasabbnak.

Az előadásban konkrétan tematizálódnak is a fogalmak, amelyekről beszélsz: tudatalatti, keresés, igazság...

Igen. Gyakorlatilag én azért is tartom fontosnak ezt az előadást, mert folyamatosan sok minden ugyanarról beszél. Egy jó előadás tükrözi a keresés módját is. Nincsenek „azért, mert”-ek, csak összefüggések. Hogy a lányom most van ebben a problémás korban, hogy én éppen ezt a könyvet láttam meg. Nagyon jó a szöveg, zseniális, hiszen megfogalmazása ennek az állapotnak, amivel nem tudunk mit kezdeni. Olyan, mint az emberi élet, úgy érzem, hogy ettől arhetikus ez a történet. Olyan dologról beszélünk, ami mindenkit érint: hogy valamiből ki szeretnénk szakadni, a határátlépés krízisállapota. Próbáljuk megérteni, hogy mi a feladatunk itt a földön. Egy jó előadás kapcsán az ember azt érzi, hogy mindenki egyedül van, ezért érdemes megfogni egymás kezét. A színház így csinál közösséget: megmutatja, hogy mindannyian maszkban vagyunk.

Kivéve Alice-t?

Pontosan. Egyedül Alice, akinek nincsen maszkja, ő tulajdonképpen maga a téma. A kamasz állapotából fakadó feszültségek, gyönyörök, riadtságok, vágyak gyűjteménye. A kulcs, rájöttem, az őszinteség és játékoság egyben. Na most a kettő együtt nagyon nehéz. A bolond, a cirkuszi bohóc, az rettenetesen játékos, de ugyanakkor nagyon őszinte is. Én úgy érzem, hogy a színházcsinálás állapota az a bolond állapota: egyfajta szabadság. Őt nem érdeklik a társadalmi összefüggések, hanem keresi az őszinte, elementáris meg-

fotó: Illovszky Béla

nyilvánulásokat. Szerintem az alicé-i bolondok olyanok kell legyenek, mint a shakespeare-i bolondok. Amikor instruálok, akkor állok meg, ha úgy érzem, hogy valaki kiszámítható. Az Alice létrejöttében az is fontos, hogy Janka rendkívül tehetséges, Egyszerűen elkapta azt az érzést, amiről itt szó van. Azon kaptam magam, hogy ő Alice. Minimálisan kellett instruáljam, a csend, a figyelés minősége vezeti a színészt.

Mi történik az összes többi, maszkos színész esetében?

A színésznek érezni kell, hogy a maszk, az milyen. Kulcskérdés a maszkos színházban, hogy a színész lássa magát maszkban, hogy érezze, mi ez az energia. Ahhoz képest kell ő létezzen. Bizonyos maszkban bizonyos dolog igaz. Egy másik maszkban egy másik dolog igaz. Az, aki még agyból irányít, nem lesz soha jó, mert nem úgy reagál, mint egy macska, amikor egy egeret meglát, ráugrik, és ösztönösen pont annyit mozdul amennyit kell. Ugyanúgy, egy adott zene előhív valamit, más zene egészen mást. Folyamatos interakció van a különböző elemek között. A jó színész ezeket az eszközöket, amelyek őt körülveszik: a fényt, a hangot, a jelmezét, a díszletet és más impulzusokat érzékelve fejezi ki magát. Akkor jó, ha a színész úgy próbál, hogy közben keresgél, és nem végrehajt. Nem azt mondom, hogy ez a tökéletes módszer: én itt tartok most.

Becsey-Imreh Noémi

Szentivánéji Alice

Van abban valami bizsergetően mágikus, hogy a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház Alice című produkciója, a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljának Debrecenbe kihelyezett előadása éppen a nyári napforduló estéjén kerül színre. (A címmel persze picit csalunk, de hát a naptár is csalóka, hiszen Szent Iván éjszakája valaha egybeesett a napfordulóval.) Bocsárdi László rendezése ugyanis pontosan annyira izgalmas korszakváltó értelmezési lehetőségeket kínál fel, ahogy a napforduló szertartásai is felkínálják az új útra lépés lehetőségét.

A derék matematikusnak, Charles Dodgsonnak fogalma sem volt róla, hogy Lewis Carroll álnéven papírra vetett történetei ilyen karriert futnak be, a könyves megjelenést nem is számítva (csaknem 180 nyelven olvasható), számtalan feldolgozás készült belőlük, csak a filmes adaptációi átívelnek úgy százhusz évet. A viktoriánus korban (1865) íródott mese pszichológiai vonatkozásairól írt könyvek, tanulmányok is kitesznek már legalább egy polcot a könyvtárban, és a múlt század derekától orvosi értelemben is ismertté vált az Alice Csodaországban-szindróma (AIWS), ami bizonyos érzékelési idegrendszeri zavar-nál diagnosztizálható, állítólag az író is szenvedett tőle... Az, hogy az Alice Csodaországban, vagy az Alice Tükörországban fantazmagóriái ennek, avagy esetleg tudatmódosítók használatának köszönhetőek-e, lényegében mindegy. Egy biztos: ezek a mesék elképesztő kulturális hatást gyakoroltak a következő több mint másfélszáz évben.

Bocsárdi László színpadi adaptációja lenyűgöző kortárs audio-vizuális, vagy inkább multimédiás opusz, melyben a

látványvilág mellett a zenének is nagyon erős szerepe van. Az önmagát balkan-teatro-disco-zenét játszóként meghatározó sZempöl Offchestra együttes (Albert-Nagy Örs, Bocsárdi Magor, Ferencz Áron, Gáspár Álmos, Kónya-Ütő Bence, Vítályos Lehel) hangsúlyossága okán az előadás egyenesen a koncertszínház műfaji megjelölést kapta. Nem véletlenül, az egészen érdekes elegyű (a fentiekén kívül jazz-, etno-, drum'n'bass vagy akár nyomokban rap-elemeket is tartalmazó) crossover muzsikát zenélő formáció Alice mellett, lényegében főszereplője a produkciónak. A hang nemcsak a muzikalitás miatt fontos: az egészen a fülsértés határáig feltölt potméterek hivatottak érzékletessé tenni azt a kaotikusnak tűnő világot, amelyben egy felnőttkor küszöbén álló fiatal létezik. Ezt az érzetet kelti-fokozza a napjaink pergő ritmusú vizualitását megjelenítő színpadkép is: a központi térelem, a téglatest alakú, dobozszerű „kút” (dízlettervező: Bartha József) falaira geometrikus formák vetülnek (vizuális effektek: Rancz András), s ezek folyamatos változtatása a zene sokszor zsigereket rengető erősségével együtt, elementáris hatást váltanak ki a befogadóból. (Nota bene: van, aki ezért adja fel, de ez legen az ő baja...) Ehhez az összhatáshoz társulnak az egyenesen parádés fantáziájú jelmezek (jelmeztervező: Kiss Zsuzsanna), amelyek a maszkkal is bátran operálnak. Az anatómiai ábra-hatású nyúltól, a szado-mazo ihletésű hernyón át, a futurisztikus mélytengeri teknőcig, nem beszélve a három tinilány celebfotókból, mobiltelefonokból és Barbie-babákból alkotott jelmezéig, bámulatos játékoság jellemzi ezt a látványt, ahogy az egész produkciót is. Ezt az elementáris játékerőt hol kicsit szorongatóan, hol kacagatóan, de elképesztő vitalitással hozza az egész társulat.

Ahogy a szerző sem sejtette, hogy történetét és figuráit később pszichológusok elemezgetik majd, szerintem Bocsárdi László sem azzal a szándékkal alkotta meg ezt az előadást, hogy aztán ráaggassunk valamiféle „mélytengeri” filozófiát. Nem más ez, mint egy szabadjára engedett fantáziával végigélhető érzetfutám, amolyan fúga a korszakváltásainkról, amelynek nem kell feltétlenül tudatosnak lenni. Másodjára akkor válunk felnőtté, amikor a gyerekeink azzá válnak, és ebben a produkcióban a rendező és fia, a sZempölös frontember, Bocsárdi Magor – ha úgy tetszik – alkotótársaként együtt válnak felnőtté egy bravúros formanyelvteremtő kísérletben, izgalmas ez a generációs találkozás. Alice-hez hasonlóan mindannyian csak megérteni szeretnénk valamit ebből a körülöttünk pulzáló világból, amit hol érteni vélünk, hol teljesen kuszának tűnik, de ugyanígy bolyongunk benne, és ezt a hatást, ezt az érzetet bontja ki a nézőben ez az előadás, szabadon fantáziálva, a nagyon izgalmas zene, a szemkápráztató vizuálieffektek, a virtuóz játékok lettek kavalkádjából. Hogy tisztul-e a kép idővel? Ki tudja? Mindenesetre a végén Alice – átölelve az Őzt – elindul valami felé. Talán átugrani a Szent Iván-éji tüzet...

Ungvári Judit

„Európa népét kiszervezték Isten mögül”

A *Migránsook* magyar ősbemutatóját a nagybetűs SZÍNHÁZ-nak minősítette a darab szerzője, Matei Vişniec, aki a drÁMA 9 kortárs színházi találkozón, Székelyudvarhelyen nézte meg a Tomcsa Sándor Színház produkcióját, és rögtön katartikus élményről számolt be a marosvásárhelyi rádióknak nyilatkozva. A kisvárdai fesztivál válogatója is azzal szembesült, hogy a harminc éve Franciaországban élő román szerző könnyeit törölgetve jött ki a nézőtérről a Zakariás Zsolt rendezte előadás után. Nem véletlen az sem, hogy a produkció inentől „fesztiválturnéra” indult: meghívást kapott a Nemzeti Színházba, a MITEM-re, de beválogatták a POSZT-ra, és szerepel a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljának versenyprogramjában is, igaz, kihelyezett bemutatóként: a június 11-ei pécsi előadás platformján.

Az előadásról Balogh Tibor kritikájából idézünk (megjelent a Magyar Teátrum internetes oldalán, Európa újrahasznosítása címmel):

„...A zsöllyesorok a szél fodroztatagot idézik, amíg lépkedünk a kijelölt ülőhelyünk felé, onnantól pedig, hogy összezsúfolódtunk a szorosban egymáshoz illesztett székeken, már hívogató tengernek tűnik a messzeség, aztán guminaszádunkba beleütözik Európa. Előbb azonban Barabás Árpád, a bárkakapitány főcsempész vízbe hajítja közülünk a tizenhárom potyamigránst. Nem közönséges emberszállítmányozási szakember ő, tisztában van a fizikával is: a túlsúly veszélyezteti a stabilitást. Magára vessen, aki a fuvarra várakozás heteiben-hónapjaiban nem vett a parton úszóleckét, vagy nem tanult meg, legalább lebegni. A Csempész négygyermekes apa, alighanem európaivá integrálódott másod-harmadgenerációs musz-

Fotó: Balázs Attila

lim, aki habozás nélkül hajítja tengerbe a bliccelőket, ám félholtra veri asszisztensét (Fehed: Szűcs-Olcsváry Gellért), amiért selejt menőmellényeket vett akciósan, s gyermekek veszték a tengerbe miatta. Barabás brechties példabeszélő: a megélhetési gazember humanizmusa, az emberiség viszonylagos volta jól mutatja meg az érintett kívülálló keveredett identitását, s szintúgy a személyesen kézi vezérelt, saját skizofréniát.

....Európa népét kiszervezték Isten mögül. A jóléte mellékhatásaként, az európai emberben kifejlődött az alaptalan magabiztosság, az önteltség, a dölyf. Szabadosság, feslettség, rokkó szellemi és technikai evolúció bősége kínálkozik az egyik oldalon, s az iszonyatos bányászat a másikon. Dunkler Róbert, a balkáni bennszülött diadalív nagyságú ajtót vág a háza falán, hogy kényelmesen járhasanak ki-be a lakását ellepő jövevények.

....A partraszálló ismeretlen ember, akit hóbortjában feketének teremtett az Isten, nem ölni nyit ajtót, hanem kérni. Konnektort a mobiljának. A házigazda megérti a kérést, tudja teljesíteni, ezért a dupla sikerélménye szerző-

jét nyomban megszereti. A természetes ember befogadói képlete. A képlet dialektikus ellenpólusa: az ember repes – az asszony remeg: P. Fincziski Andrea a feleség hagyományvagyó, őstartózkodó típusa. A bányászatbeli társfigura a migráns oldalon Antal Csaba (Elihu). Sokáig egy Coca-colás rekeszhegyen ül, a feleletei jutalmaképpen, maga alól kapja a palack üdítőket földi feljebbvalójától (Az ember, akinek az arcára fagyott a mosoly). Cola-függőségére alapozva, a páros szervei eladására biztatja a főnök, s amikor már nincs mit kiszedni belőle, öngyilkos merénylővé szuggerálja.

...Nagyon a valóságunkhoz kötött, a hiszékenység és a gazemberség ezernyi válfaját beazonosíthatóan felsorakoztató játék, kegyetlen konklúzióval: kedves néző, a komédiának vége: a nem dolgozni, hanem vendégségbe hívott-érkezett jövevények civilizációja győzedelmeskedett, tessék hazasétálni szépen, a győzelmük szemetén. A kontinenst majd ők fogják újrahasznosítani (Recycable of Europe). Az előadás Vişniec fanyar bölcsességét híven leképezi.”

„A kisvárdai fesztiválnak van jövője”

A Nemzeti Színház a Körhinta című előadását hozta el az idei fesztiválra, amelyben a Nemzeti Táncgyűttessel együtt igyekezett új kifejezésmódra rátalálni. Ezt a sort folytatta a budapesti teátrum a Csík-somlyói passió és az Egri csillagok produkcióiban is. Vidnyánszky Attilát, az előadás rendezőjét először erről az útról kérdeztük.

Mindig is hangoztattam, hogy jó volna keresgélni valami ránk jellemző, nekünk jól álló megszólalási módot. A magyar színház története azt mutatja, gyakran igazodik hol az oroszhoz, hol a némethez, miközben egy sor nagyon izgalmas és eredeti gondolatunk van. Megpróbáltam abból kiindulni, hogy a két nagy zsenink, Kodály és Bartók is ott keresgéltek valahol, a mozdulat, a néptánc, a népzene környékén, a színpadi műveikben is. Kodálynak a Székelyfonója és a Hány Jánosa is zseniális, nagyon izgalmas műfaji játék. Ezen hagyományokra épülve indultunk el egy úton. Próbálgattunk megszólalási módot, technikákat kitalálni arra, hogyan megy át a mozdulat a szóba, a szó a mozdulatba, a néptánc gesztusvilága, koreográfiáinak rajzolata hogy képeződik le a térben, vagy a színészi gesztusok megszületésében. Nagyon izgalmas játék volt. A Körhintával a Nemzeti Színházban már ötven körüli előadászámot értünk meg, és mivel másutt is szeretnék volna látni az előadást, elkészítettünk egy utaztatható változatot, mert az eredetiben sok a forgószínpad, ott vannak a zsinórpaddalról lógó körhinták, de nem mindenütt adottak ilyen technikai feltételek. Ebben a verzióban új dolgokat kellett kitalálnunk, hogy bármilyen térben be tudjuk mutatni. Így juthattunk el most Kisvárdára is.

Hogyan fogadta a közönség ezt a fajta megszólalási módot? Milyenek a reakciók?

Nagyon szeretik az előadást. A Körhinta egy gyönyörű, örök mese a győzelmes szerelemről. Határozottan körberajzolt figurákkal, archetipikus helyzetekkel, tiszta erőviszonyokkal. Ennek a történetnek a logikája a népmeséhez hasonló. Az ember azon kapja magát, hogy a lelkünk mélyén sohasem távolodunk el a mesétől, és nem is szabad. Évtizedekig próbáltam úgy színházat csinálni, hogy a történettől valahogy megszabadítsam a színpadi cselekvést (persze ez is lehet izgalmas), de mostanában fontossá vált nekem a történet is. Az előadás végén a „Jaj, de széles, jaj, de hosszú” című dalt énekeljük, ami a legendás Fábri-filmben is szerepelt, hiszen vannak generációk, akiknek ez sokat jelent, a fiatalok pedig legalább megtanulják. Az esetek legnagyobb százalékában visszaeneikli a közönség.

Ebben a történetben előkerül a kisember igazsága, ami univerzális. Van olyan eleme, ami viszont magyarnak, ránk jellemzőnek mondható?

Igen, a kisember igazsága, a szerelméhez való, mindenfajta érdeket és logikát félrerakó ragaszkodása áll a középpontban. Az derül ki mindig, hogy az emberek lelkében – műveltségtől, korosztálytól függetlenül – mégis él az a vágy, hogy ezeket a mondatokat tisztán mondjuk ki. Valóban egyetemes ez, ezért is visszük majd el a Belgrádban kezdődő másfél éves balkáni turnékra éppen ezt az előadást, a Bánk bán mellett. Könnyen befogadható, mindenütt érvényes történet arról, hogy a gazdag fiú előnyben van a házasságot illetően, de a lányok mégis a szegény fiút szokták szeretni. Nagyon fontos eleme még az előadásnak a földhöz való ragaszkodás, igyekeztem hangsúlyossá tenni a megmaradásba, az itthon boldogulásba vetett hitet.

Nyilván, ott van a lelkemben a szomorúság a vidék fokozatos, de határozott kiürülése miatt, és az a kétségbeesett vágy, hogyan tudnánk ellenállni ennek. Meg kellene valahogy őrizni azt a hagyományos vidéki életformát, amely közelebb van a földhöz és valahogy igazabb is, ez a mi előadásunkban elég hangsúlyos lett, a filmben talán kevésbé volt az.

Jubileumi a fesztivál, és a beregszászi társulatnak nagyon fontos helyszín volt mindig is Kisvárdá. Milyen érzésekkel jöttök ide vissza immár más színházból?

'93-ban kezdtük, még hivatalosan meg sem alakult a beregszászi színház, amikor már játszottuk itt a Szentivánéji álom előadását. Egy sor nagyon fontos produkciónk mutatkozott itt meg, rengeteg élmény fűződik a városhoz. Én egyébként elég ragaszkodó típus vagyok, és nagyon örülök, ha visszahívnak azokra a helyekre, ahol korábban szerettek minket. Nem szeretek túllépni dolgokon. Gyula, Zsámbék és Kisvárdá is fontos helyszín, ahol az én színházam megszületett és én magam is megszülettem, mint rendező. Sajátos hangulatú, semmihez sem hasonlítható együttlétre volt itt lehetőségünk, a hasonló sorsúakkal. Az elmúlt évek arról szóltak, hogy keresi a helyét a fesztivál, hiszen szerencsére ma már nem kuriózum, ha egy határon túli társulat Magyarországon játszik. Úgy gondolom, ennek a fesztiválnak van jövője, és kiforrija magát a következő években.

Ungvári Judit

Mai program:

15:30 – **Mika Myllyaho:**
KÁOSZ

Kassai Thália Színház
Helyszín: Rákóczi-Stúdió

17:30 – **Bocsárdi László**
életmű-kiállítás

Helyszín: Művészetek Háza

18:00 – **Goldoni:**
CHIOGGIAI
CSETEPATÉ

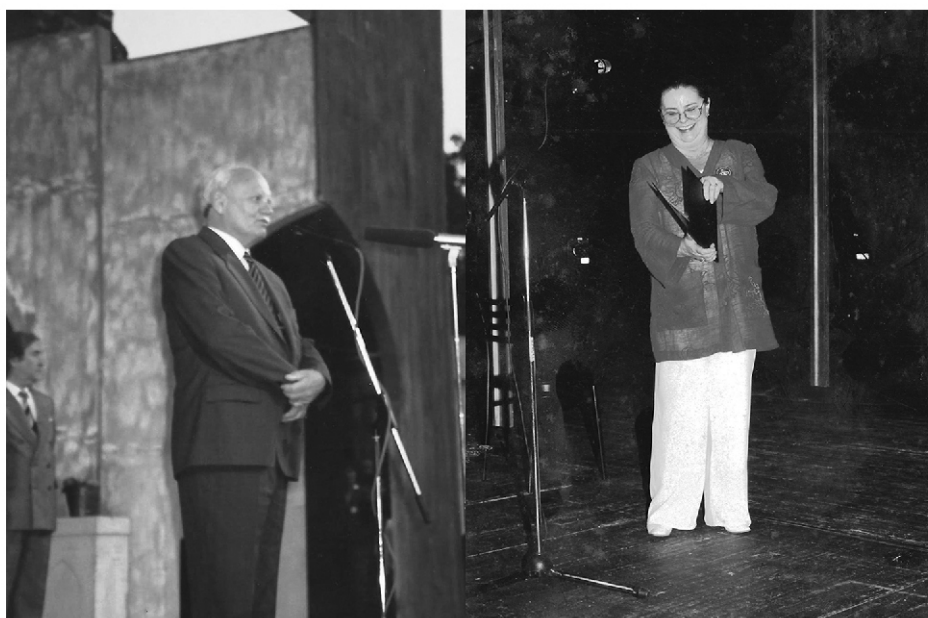
Sepsiszentgyörgyi
Tamási Áron Színház
Helyszín: Művészetek Háza

21:00 – **Kálmán Imre:**
CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Az egri Gárdonyi Géza
Színház előadása.
Helyszín: Bagolyvár

Néhány pillanat az első évekből

1989 - Esterházy Péter: Kis magyar pornográfia (Szabadkai Népszínház)

Göncz Árpád megnyitója

Béres Ilona

kisvárdai lapok

A Magyar Színházak
XXX. Kisvárdai
Fesztiváljának napilapja

Szerkesztő:

Ungvári Judit

Munkatársak:

Németh Fruzsina Lilla

Becsey-Imreh Noémi

Bálint Lili

Bucsi Tamara

Fotók:

Godó-Révész Rebeka

Ráthonyi Réhel Sára

Nyomdai előkészítés:

Fnor Reklámgrafika Kft.

Fábián-Kóczon Nikoletta

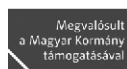
Nyomdai kivitelezés:

Imi Print Nyomda

Felelős kiadó: **Nyakó Béla**

ISSN 1587-8325

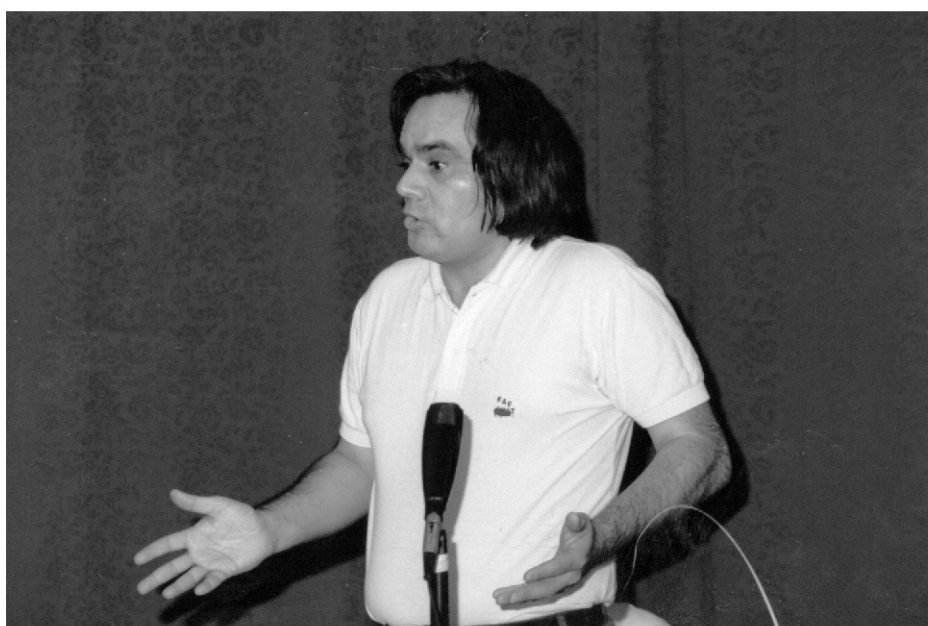
A Magyar Színházak XXX. Kisvárdai
Fesztiváljának támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERISÉGE

KISVÁRDA VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Ablonczy László